

Federatienieuws

VOORZITTERSCOLUMN

Veel te rustig

Het was rustig bij Veilig Thuis in de begintijd van corona. Akelig rustig. Niet alleen omdat er slechts één persoon in een werkkamer mocht en het kantoorgebouw min of meer uitgestorven was. Maar vooral omdat er minder meldingen waren. Nu fluctueert mijn werk als arts maatschappij en gezondheid bij Veilig Thuis altijd enigszins. Zo ergens tussen stevig doorwerken tot beredruk. Maar dit had ik niet eerder meegemaakt. Het heeft iets van spijbelen, als je 's middag om 4 uur naar huis kunt omdat er echt niks meer te doen is. Als arts maak je dat in je loopbaan toch maar heel zelden mee. Het gaf me een unheimisch gevoel. Het klopte niet. Al die mensen thuis bovenop elkaar. Banen die verloren gaan, onzekere toekomst, ziekte en verlies. Maar van de stress en het geweld dat dat normaliter oplevert, was veel te weinig te zien. Wekenlang zag ik nauwelijks kinderen met letsel of ouderen in de knel. Normaliter zou je er blij mee zijn, maar het was te ongeloofwaardig, te ongewoon.

Het was ook moeilijk uit te leggen aan anderen. Vanuit het 'hart voor de zorg'-gevoel kreeg ik extra veel aandacht van burens en kennissen tijdens de lockdown. Ik had immers ineens een cruciaal beroep en mocht een paar keer per week naar kantoor, in verband met eventuele crisissen. Dan verdien je applaus, toch? Toch raar om dan te vertellen dat die crisissen er helemaal niet waren. Althans niet in mijn blikveld.

Ik denk dat veel mensen in de zorg de afgelopen maanden minder te doen hebben gehad dan ooit tevoren. Een flink aantal van ons heeft zich de benen uit het lijf gerend en keihard gewerkt, bij de GGD'en, de verpleeghuizen en andere instellingen, de thuiszorg, op coronafdelingen en ic's in ziekenhuizen. Maar nog

veel meer mensen in de zorg hadden voor het eerst in hun loopbaan wekenlang niet zoveel te doen. In alle ziekenhuizen van Nederland waren de poli's gesloten en de operatiekamers dicht. Patiënten bleven waar het maar even kon (of niet kon) weg bij de huisarts, de hap en de SEH.

Je hoort hier niet zoveel over, maar hoe was dit voor al die dokters en verpleegkundigen die – net als ik – alleen maar gewend zijn om te rennen en te vliegen? Mijn schoonzoon startte met zijn opleiding tot mdl-arts en zat een week later alweer thuis. Afdeling gesloten wegens corona. Hoefde even niet meer te komen. Een bevriende huisarts vertelde nog nooit zulke rustige spreekuren te hebben gehad. Een vriendin die waarneemt als huisarts, had ineens geen werk meer. Dit moet toch een heel bijzondere ervaring zijn voor veel collega's. Maar de rust is weer voorbij, althans in mijn werk. Gelukkig wilde ik bijna schrijven, maar gezien de aard van mijn werk is dat wel een heel wrange uitdrukking. Sinds de basisscholen weer deels open zijn en de reguliere zorg wordt hervat, is het voor mij topdrukte. Zelden waren er in zo'n korte periode ineens zoveel kinderen met onverklaard letsel. Een fout soort inhaal-slag lijkt het, eentje die je natuurlijk niet wilt maar die blijkbaar wel nodig was.

Er komen vast allerlei onderzoeken naar de zorg in coronatijd. Ik ben zeer benieuwd hoe we over een tijdje terugkijken op deze bijzondere tijd en de effecten op de zorg. Maar vooralsnog ben ik enigszins opgelucht omdat we – net als voorheen – als samenleving, mensen in de knel toch weer wat beter in het vizier hebben.

“

ELISE BUITING

Ik zag nauwelijks kinderen met letsel of ouderen in de knel

KAMG
Voor artsen Maatschappij • Gezondheid

Elise Buiting
voorzitter KAMG

Actuele leidraden voor medisch specialisten op covid-19 overzichtspagina

De covid-19-overzichtspagina van de Federatie Medisch Specialisten (FMS) is geactualiseerd met onder andere nieuwe leidraden over nazorg van covid-19-patiënten.

Leidraden over nazorg covid-19-patiënten

De FMS heeft inmiddels twee leidraden gepubliceerd over nazorg van covid-19-patiënten. De eerste leidraad betreft nazorg voor patiënten die behandeld zijn in de eerste lijn en patiënten die opgenomen zijn geweest in het ziekenhuis. De tweede leidraad gaat specifiek over de nazorg van ic-patiënten. Covid-19-patiënten kunnen fysieke, cognitieve en/of psychische klachten houden, dus is adequate nazorg essentieel.

Herzien: richtlijn 'Laparoscopie en covid-19'

De richtlijn 'Laparoscopie en covid-19' is geactualiseerd. In de richtlijn staat beschreven hoe het risico op overdracht van covid-19 bij een kijkonderzoek in de buikholte – een zogenaamde laparoscopie – verkleind kan worden. De richtlijn bevat adviezen over onder andere de operatietechniek, de desinfectie van instrumenten en beschermende kleding.

Nieuw: 'Handreiking voor het opstarten van poliklinische non-covidzorg'

De 'Handreiking voor het opstarten van poliklinische

non-covidzorg' bevat praktische adviezen voor de eerste periode dat de poliklinische zorg wordt opgeschaald. De handreiking kan raden van bestuur en medisch specialisten helpen om gezamenlijk de opschaling lokaal veilig vorm te geven. Daarnaast biedt de handreiking suggesties voor werkafspraken met de huisartsen bij verwijzing en follow up van een patiënt.

Alles over covid-19 in één overzicht

Leidraden, literatuur- en onderzoeksoverzichten relevant voor medisch specialisten zijn te vinden op de speciale overzichtspagina van de FMS. Hier vindt u ook het laatste nieuws en kunnen medisch specialisten alle webinars terugkijken.

Bekijk alle documenten op demedischspecialist.nl/covid-19.

IN MEMORIAM

Cisca Koning-van den Berg van Saparoea

Op 10 juni 2020 is Cisca Koning-van den Berg van Saparoea overleden. Cisca was arts maatschappij + gezondheid en speelde een belangrijke rol in de positionering van sociaal geneeskundigen. Ze was van 2011 tot 2015 voorzitter van de Koepel Artsen Maatschappij + Gezondheid (KAMG), waar ze zich met veel gedrevenheid inzette om alle artsen in de publieke gezondheid en het sociale domein samen te brengen.

Cisca vond het belangrijk dat artsen M+G zichtbaarder werden en lieten zien trots te zijn op hun vak – iets wat ze in haar rol als voorzitter en later opleider van de Stichting Sociaal Geneeskundige Opleidingen (SSGO) zelf ook altijd uitdroeg. Ze richtte zich daarnaast op het verbinden van de wetenschappelijke verenigingen binnen KAMG en nauwe samenwerking met de NVAG, NVVG en LAD.

Tijdens haar voorzitterschap van de KAMG was ze ook bestuurslid bij de Artsenfederatie KNMG, waar ze een belangrijke rol speelde bij de reorganisatie van de federatie. Aansluitend was ze van 2015 tot 2018 bestuurslid bij de LAD. Ook daar nam ze de rol van verbinder op zich, en was ze een warm pleitbezorger om de werelden van de cure, care en public health samen te brengen. Daarnaast stond ze als bestuurslid bij de VIA aan de wieg van de fusie tussen de VAGZ, NVAG en VIA tot de Vereniging Artsen Volksgezondheid (VAV), die in 2018 tot stand kwam. De domeinen beleid, advies, indicatie, wetenschappelijk onderzoek en management binnen het specialisme M+G waren daarmee verenigd.

Samenwerken was het sleutelwoord in haar aanpak als arts, bestuurder en opleider. Hobbels op de weg waren er niet voor Cisca; ze vond altijd een manier om eroverheen of erlangs te gaan. Als bestuurder was ze enthousiast, betrokken en scherp, met een warm hart voor de mensen om haar heen.

In 2018 was Cisca helaas gedwongen een aantal (bestuurlijke) taken neer te leggen vanwege haar gezondheid, maar ze bleef tot het laatst betrokken. Wij zijn Cisca zeer erkentelijk voor haar verdiensten en wensen haar familie en dierbaren veel sterkte toe met het verwerken van dit verlies.

Besturen en medewerkers van:
Artsenfederatie KNMG
Koepel Artsen Maatschappij + Gezondheid (KAMG)
Landelijke vereniging van Artsen in Dienstverband (LAD)
Vereniging Artsen Volksgezondheid (VAV)

Werk aan uw carrière!

Volg trainingen en workshops van KNMG Arts & Carrière

Kijk voor het uitgebreide aanbod van trainingen en workshops op knmg.nl/artscarriere.

■ medisch specialisten

Leidinggeven in en op de praktijk, 5-daagse training

Leer in vijf dagen praktisch leidinggeven. In de training ligt de nadruk op de praktische uitvoering, voor mensen die op de werkvloer hiërarchisch of functioneel leidinggeven. Speciaal voor vakmensen die willen groeien in hun leidinggevende rol. Denkt u wel eens:

- Hoe zorg ik dat iedere medewerker doet wat hij/zij het beste kan?
- Hoe motiveer en corrigeer ik?
- Hoe voer ik gesprekken over voortgang of gebrek hieraan?

Schrijft u zich dan in voor deze training.

Start: 8 september

■ basisartsen, aiossen en medisch specialisten

Effectief communiceren, 1 daagse training

Leer in één dag effectief communiceren. Met de interactieve, eendaagse training Effectief communiceren frist u uw communicatievaardigheden op. U traint uw communicatievaardigheden met een acteur. U krijgt grip op technieken en mechanismen die voor u belangrijk zijn. Praktisch en to-the-point zijn de sleutelwoorden van de training Effectief communiceren.

Start: 22 september

■ basisartsen, aiossen en medisch specialisten

Time- en stressmanagement, training van 1,5 dag

Blijf baas over uw eigen kostbare tijd! Hoe gaat u om met uw beschikbare tijd? In de training Time- en stressmanagement van 1,5 dag leert u de belangrijkste tijdverspillers in én buiten uw werk kennen. Met deze kennis kunt u uw tijd beter plannen en ook uw prioriteiten beter stellen. U gaat daarbij aan de slag met een professionele acteur.

Start: 24 september

knmg ARTS & CARRIÈRE

KNMG Arts & Carrière biedt, in samenwerking met VvAA Opleiding en teamcoaching, geaccrediteerde workshops en trainingen voor geneeskundestudenten, basisartsen, aiossen en medisch specialisten. Kijk voor meer informatie, locaties en aanmelding op knmg.nl/artscarriere.

OPROEP

Werkt u met de KNMG-meldcode kindermishandeling en huiselijk geweld?

In 2018 is de KNMG-meldcode Kindermishandeling en huiselijk geweld herzien. De KNMG doet nu onderzoek naar het gebruik van deze herziene KNMG-meldcode. Het doel van dit onderzoek is om te horen of artsen met deze meldcode goed uit te voeten kunnen. En of specifieke nieuwe onderdelen, zoals het toegevoegde afwegingskader en herziene stappenplan in de praktijk werken. Ook is de KNMG geïnteresseerd in overige verbeterpunten ten aanzien van de meldcode.

Laat uw stem horen!

De KNMG nodigt artsen die werken met de KNMG-meldcode expliciet uit om deel te nemen aan dit onderzoek. Het beantwoorden van de vragen kost ongeveer 10 minuten. Uw mening is van grote waarde voor ons. Doe mee!

Kijk op:

knmg.nl/onderzoek_KNMG-meldcode

Bent u lid van het KNMG Artsenpanel? Dan ontvangt u voor dit onderzoek een aparte uitnodiging. *knmg*

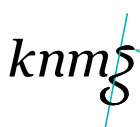

Vermoedens van kindermishandeling

Wat doet u met een niet-pluisgevoel?

Lees het in de KNMG-meldcode kindermishandeling en huiselijk geweld.

www.knmg.nl/kindermishandeling-en-huiselijkgeweld

'ALS JE HET PROBLEEM ONDER OGEN ZIET KUN JE ER IETS AAN DOEN'

HULP EN ONDERSTEUNING BIJ MIDDELENGEBRUIK EN VERSLAVING

STEUNPUNT ABS-ARTSEN: 0900-0168

knmg Voorop voor
dokter en zorg

www.abs-artsen.nl

Artsenfederatie KNMG
Koninklijke Nederlandsche
Maatschappij tot bevordering der
Geneeskunst
R.A.C.L. Héman, voorzitter
A. Rühl, algemeen directeur
Mercatorlaan 1200, 3528 BL Utrecht
Postbus 20051, 3502 LB Utrecht
tel. 088 440 4200, info@fed.knmg.nl
knmg.nl

FEDERATIEPARTNERS

Federatie Medisch Specialisten
P.P.G. van Benthem, voorzitter
B.J. Heesen, directeur
tel. 088 505 3434
info@demedischspecialist.nl
demedischspecialist.nl

De Geneeskundestudent
A. Abdelmoumen, voorzitter
tel. 088 440 4216
info@degeneeskundestudent.nl
degeneeskundestudent.nl

KAMG
Koepel Artsen Maatschappij
en Gezondheid
E. Buiting, voorzitter
C.T.J. Derijck, directeur
tel. 030 303 3662
bureau@kamg.nl, kamg.nl

LAD
Landelijke vereniging van
Artsen in Dienstverband
S.J. Booi, voorzitter
C. van den Brekel, directeur
tel. 088 134 4100
bureau@lad.nl, lad.nl

LHV
Landelijke Huisartsen Vereniging
N.A. Kalsbeek, voorzitter
P. van Rooij, algemeen directeur
tel. 085 048 0000
lhv@lhv.nl, lhv.nl

NVAB
Nederlandse Vereniging voor
Arbeids- en Bedrijfsgeneeskunde
J.G.F. Beens, voorzitter
A.G.C. van Lomwel, directeur
tel. 030 204 0620
kwaliteitsbureau@nvab-online.nl
nvab-online.nl

NVVG
Nederlandse Vereniging voor
Verzekeringsgeneeskunde
R. Kok, voorzitter
M. van Bork, directeur
tel. 030 686 8764
secretariaat@nvvg.nl, nvvg.nl

Verenso
Vereniging van specialisten
ouderengeneeskunde
N.M. Nieuwenhuizen, voorzitter
N. Hauet, directeur
tel. 030 227 1910
info@verenso.nl, verenso.nl

